

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Contact:

S.B. van der Meulen
070 - 441 6100

Sb.vander.meulen@pzh.nl

J.M.C. Kerklaan

070 – 4416874

Jmc.kerklaan@pzh.nl

Postadres Provinciehuis

Postbus 90602

2509 LP Den Haag

T 070 - 441 66 11

www.zuid-holland.nl

Datum

Ons kenmerk

PZH-2017-618252367

DOS-2016-0009930

Bijlagen

-

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Voortgang gebiedsprogramma Hoeksche Waard

Geachte Statenleden,

Aanleiding

In de commissievergadering Bestuur en Middelen van 6 september 2017 heeft wethouder Van Waveren uit de Hoeksche Waard gebruik gemaakt van het spreekrecht. Hij heeft aandacht gevraagd voor het gebiedsprogramma voor de Hoeksche Waard en specifiek voor de woningbouwopgave. Hij gaf aan dat de Hoeksche Waard extra woningen wil bouwen om de vitaliteit in de Hoeksche Waard te verbeteren. De wethouder vroeg hiervoor aandacht bij de commissie. Gedeputeerde Vermeulen heeft de commissie een update van de voortgang van het gebiedsprogramma Hoeksche Waard toegezegd in december 2017. In deze brief wordt kort de stand van zaken weergegeven van de opgaven uit het gebiedsprogramma.

Op de website <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/hoeksche-waard-0/> vindt u een uitgebreide versie van de voortgangsrapportage, die op 27 oktober 2017 is vastgesteld door de stuurgroep gebiedsprogramma Hoeksche Waard.

Inleiding gebiedsprogramma

Naar verwachting zal de Hoeksche Waard de komende 15 jaar een demografische transformatie ondergaan. Dit blijkt onder meer uit de volgende prognoses :

1. Dalende bevolkingsomvang vanaf 2022 met een dalend aantal huishoudens
2. Stijgend percentage 55+ huishoudens (van 50% naar 63% in 2030) en verdubbeling van 75+ huishoudens (tot een kwart in 2030)
3. Daling van de huishoudens onder 55 jaar met 19%

Deze demografische ontwikkelingen bedreigen de sociaal-economische vitaliteit van de Hoeksche Waard. Daarom hebben partijen uit de Hoeksche Waard en de provincie de handen ineengeslagen om de gevolgen van de demografische ontwikkelingen zoveel mogelijk te dempen en de sociaal-economische vitaliteit van het gebied te behouden en waar mogelijk te versterken.

Hiertoe is gezamenlijk een gebiedsprogramma opgesteld: "De Hoeksche Waard werkt, dé voedingsbodem voor de Randstad" (vastgesteld in juni 2017 in GS). Hoofddoelstelling van dit programma is het versterken/behouden van de sociaal-economische vitaliteit van het gebied. Het programma behelst 5 actielijnen: energie, natuur & recreatie, landbouw, bereikbaarheid en demografie. Provincie en regio werken samen om binnen de 5 actielijnen te komen tot regionale inhoudelijke programma's zodat alle kansen en synergiemogelijkheden optimaal benut worden. Gezamenlijk gaan we aan de slag om opgaven en kansen met een versnelling en verbreding tot uitvoering te brengen. Op 6 oktober 2017 is het gebiedsprogramma gepresenteerd aan ondernemers en het maatschappelijk middenveld met daarbij de oproep om met elkaar te werken aan de doelen van het gebiedsprogramma. Tevens werd een film gepresenteerd over de doelen van het gebiedsprogramma: <https://www.youtube.com/watch?v=sOc2mEtCJaQ>

Onderstaand wordt kort ingegaan op de 5 actielijnen.

Duurzame landbouw: *De Hoeksche Waard wil een (inter)nationale koploper in het toepassen van innovatieve technieken en werkwijzen zijn (datagebruik, duurzaamheid, energie, precisielandbouw, bio-based processen, biodiversiteit). Hierdoor blijft de status ook in de toekomst als top landbouwgebied behouden en versterken we onze concurrentiepositie.*

In het kader van het gebiedsprogramma hebben de eerste oriënterende gesprekken plaatsgevonden over een foodlab: een centrale locatie waarbij alle aspecten van voeding aan bod komen.

Op 17 november 2017 is een eerste brede bijeenkomst met ondernemers, onderwijs en overheid in het kader van de Groene Cirkels gehouden. Doel van de Groene Cirkel is om middels een samenwerking vanuit de keten een economisch systeem te realiseren, dat is gericht op het verbeteren van de economische positie van boeren door een inkomensstijging per hectare. De provincie wil met de regio in de Groene Cirkel de nu nog losstaande initiatieven rond korte ketens verbinden, gebruikmaken van de nieuwste wetenschappelijke inzichten en nieuwe verdienmodellen onderzoeken. Door het samenbrengen van sectoren kan hun gezamenlijk doelbereik worden vergroot en kunnen ambitieuzere doelen worden benoemd en nagestreefd. Na de sessie van 17 november zal de provincie met de direct betrokkenen begin 2018 een plan van aanpak opstellen.

Energie: *Het doel van deze actielijn is om actief te sturen op programma's en projecten die bijdragen aan de doelstelling van de Hoeksche Waard om in 2040 energieneutraal te zijn. De Hoeksche Waard heeft een energievizie opgesteld met een uitvoeringsprogramma. De focus van het programma ligt op energiebesparing en energieopwekking. Voor het thema energie zijn in het gebiedsprogramma opgaven opgenomen waar betrokkenheid van de provincie gewenst is om de gestelde doelen te halen.*

Er is inzicht verkregen in het huidige energieverbruik in de Hoeksche Waard en de vraag naar energie in 2040, waarbij rekening gehouden is met geplande projecten op het gebied van duurzaamheid. Duidelijk is wat de opgave is om in 2040 energieneutraal te zijn. In oktober 2017 is een onderzoek gestart om inzichtelijk te maken wat het betekent voor het landschap als de Hoeksche Waard in 2040 energieneutraal is.

Lokale initiatieven (bottom-up) op het gebied van zon worden voor zover mogelijk gefaciliteerd. Zo werkt de provincie samen met de Hoeksche Waard aan de ontwikkeling van een zonneweide van 22 ha op het Suikerunieterrein. In maart 2018 wordt een subsidie duurzame energieproductie (SDE) aangevraagd.

Daarnaast zijn er twee verkenningen gestart met een experimentstatus: een in de gemeente Korendijk en een in Binnenmaas. De eerste resultaten van de verkenningen worden in januari 2018 verwacht.

Voor het project Postcoderoos zijn er twee locaties die mee gaan doen: wooncomplex Oud-Beijerland en verenigingsgebouw Crescendo in Zuid-Beijerland. De provincie heeft in oktober 2017 subsidie verstrekt om een kwartiermaker aan te trekken die de Postcoderoos verder gaat uitrollen.

Bereikbaarheid: *Doel van deze actielijn is het verbeteren van de bereikbaarheid van de Hoeksche Waard op het gebied van verschillende modaliteiten die bijdragen aan een positief sociaal-economisch effect voor de Hoeksche Waard. Bij het programma bereikbaarheid speelt mee dat de Heinenoordtunnel medio 2020-2022 gerenoveerd wordt, waarbij de tunnel voor langere periode (deels) wordt afgesloten.*

Er wordt ingezet op het versterken van de Corridor Rotterdam-Antwerpen. Daarvoor is de provincie Zuid-Holland met onder andere de provincies Zeeland en Noord-Brabant en VNO-NCW West een MIRT-onderzoek gestart. Publieke en private externe partijen zijn betrokken en geïnteresseerd. Op 23 oktober 2017 heeft een bestuurlijke conferentie plaatsgevonden. In maart 2017 is gestart met een onderzoek naar het onderliggende wegennet van de Hoeksche Waard 'de vorkenstructuur'. De verkenning is eind 2017 gereed waarna een gezamenlijke vervolgaanpak wordt opgesteld. Bij de doorontwikkeling van de vorkenstructuur worden koppelingen gemaakt met de renovatie van de Heinenoordtunnel.

Het onderzoek onder leiding van de provincie naar een R-netverbinding richting Oud-Beijerland heeft geresulteerd in opname in het R-netprogramma. Onder dit onderzoek valt ook een verkenning naar meervoudig gebruik van de busbaan langs de N217. Met alle betrokkenen is een stakeholdersanalyse gemaakt. Met deze stakeholders worden in december 2017 mogelijkheden en kansen in beeld gebracht. Daarnaast is een onderzoek gestart naar hoogwaardig openbaar vervoer tussen Rotterdam, via Oud-Beijerland en Binnenmaas naar Dordrecht via de N217 Binnenmaas.

Om fietspaden in de regio te optimaliseren heeft de regio samen met de provincie een analyse gemaakt van de knelpunten en ontbrekende schakels in het fietspadennetwerk, met als doel de veiligheid (van schoolgaande kinderen) te vergroten. Een plan van aanpak wordt gezamenlijk uitgewerkt en wordt in juni 2018 vastgesteld.

Om het vrachtwagen-parkeren op de parkeerplaatsen van de snelweg (A29) en in dorpen te beperken wordt gezamenlijk met de Ondernemersvereniging Hoeksche Waard opdracht gegeven voor een quick scan om het probleem en mogelijke oplossingen in beeld te brengen. Resultaten van de studie worden in februari 2018 verwacht.

Natuur en recreatie: *Doel van deze actielijn is het versterken van zowel natuur, recreatie als toeristische mogelijkheden in de Hoeksche Waard.*

Een van deze mogelijkheden ligt in het gebied Fort Buitensluis/Molenpolder. Er zijn onderhandelingen gestart over overdracht van eigendom Fort Buitensluis tussen RVB (Rijksvastgoedbedrijf) en de gemeente Cromstrijen. Voornemen van de gemeente Cromstrijen is om de overdracht van Fort Buitensluis in december 2017 te laten plaatsvinden. Daarnaast hebben er gesprekken plaatsgevonden over de ontwikkelmogelijkheden van het Fort tussen provincie, gemeente en de Stichting Fort Buitensluis.

In de Spuimonding heeft de regio via de landschapstafel Haringvliet een impuls gekregen om onder meer de Korendijkse Slikken en Tiengemeten een kwaliteitsimpuls te geven. De voorbereiding is gestart en de uitvoering start in augustus 2018.

Een concrete ontwikkeling is dat het Wereld Natuur Fonds, het Havenbedrijf Rotterdam en het Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard werken aan de uitwerking van de Gebiedsagenda Hoeksche Waard West. Een belangrijk onderdeel van deze gebiedsagenda is de ontwikkeling van de Leenheerenpolder in Goudswaard. Ook is er begin 2017 gestart met een integrale verkenning naar de ontsluiting van Tiengemeten en de ontwikkeling van het Bos van Los.

Demografie: *Het doel van deze actielijn is het inzetten op het verbeteren van de (economische) vitaliteit van de sterk vergrijzende en ontgroenende Hoeksche Waard. De vitaliteit wordt versterkt door gebruik te maken van de regionale specifieke potentie, mede in relatie tot de strategische ligging nabij de zuidelijke Randstad.*

De Hoeksche Waard heeft een economische transitie-monitor opgesteld die inzicht geeft in de economische potenties en er zijn een aantal stuwende sectoren benoemd. Samen met de regio stelt de provincie in december 2017 een economische agenda op waarin de economische potenties verder worden uitgewerkt. De regio heeft een detailhandelsvisie opgesteld en er is een detailhandelsraad in oprichting, bestaande uit vertegenwoordigers van de detailhandel uit de kernen.

Snel internet in de hele Hoeksche Waard draagt bij aan de vitaliteit van het gebied. Daarom zijn er bijeenkomsten georganiseerd met bewoners, is een aanbieder voor snel internet buitengebied gevonden en kan in januari 2018 gestart worden met de realisatie.

In het kader van de vergrijzing is een projectleider ingehuurd die onder ouderen een onderzoek doet naar levensloopbestendige woningen en naar maatregelen die nodig zijn om langer zelfstandig te kunnen wonen. De ambitie is om ouderen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen zodat ze mee kunnen blijven doen in de eigen vertrouwde omgeving. Er zijn daarom verbindingen tot stand gebracht tussen maatschappelijke organisaties en de bewoners in de gemeenten.

Om toekomstige krimp tegen te gaan en het draagvlak van voorzieningen te bewaken, wil de Hoeksche Waard inzetten op de instroom van jonge huishoudens. Om dit te realiseren, is een extra inspanning op het gebied van woningbouw nodig. Een toekomstbestendige woningvoorraad is bij voorkeur energieneutraal, geschikt voor jonge en oudere bewoners, bereikbaar per auto en OV en van een hoge ruimtelijke kwaliteit. In de woonvisie van de regio Hoeksche Waard wordt ingezet op deze vier kwalitatieve thema's. In de woonvisie is ook de wens opgenomen van een opplusprogramma (meer woningen bouwen dan voor de eigen behoefte noodzakelijk is). De regio

mag vanuit eigen behoefte 3000 woningen bouwen. Met de Rotterdamse regio wordt besproken of de Hoeksche Waard een deel van de opgave van de Rotterdamse regio over kan nemen. Het gesprek met de Rotterdamse regio over de overname wordt nog in 2017 gevoerd. De provincie neemt het initiatief voor dit overleg. Afsproken is om de ontwikkeling van woningbouw te monitoren. De monitor vormt de grondslag voor de besluitvorming tussen regio en provincie en kan daarnaast dienen om die extra opgave naar de andere regio's te verantwoorden. De gemeenten in de Hoeksche Waard kunnen wel al starten met de voorbereidingen van het proces. In de tweede helft van 2018 wordt geëvalueerd of het wenselijk is om het plusprogramma te realiseren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

plv. voorzitter,

drs. J.H. de Baas

F. Vermeulen